

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Kościelniak**

Warszawa, dnia 18 kwietnia 2011 r.

**Pan
gen. bryg. Leszek Elas
Komendant Główny
Straży Granicznej**

KOB-4100-02-04-05/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Szanowny Panie Komendancze,

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r. przez Komendanta Głównego Straży Granicznej w ramach części 42 – Sprawy wewnętrzne oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Straży Granicznej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 4 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie w 2010 r. budżetu państwa przez Komendanta Głównego Straży Granicznej. Zastrzeżenia dotyczyły nieterminowego regulowania zobowiązań wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Straży Granicznej.

Uzasadnieniem dla powyższej oceny są następujące ustalenia i oceny cząstkowe:

1. Dochody budżetowe

Straż Graniczna wykonała plan dochodów budżetowych w wysokości 12.239 tys. zł, tj. w 150% kwoty planowanej. W porównaniu do 2009 r. wykonanie w 2010 r. było niższe o 11.299 tys. zł (48%). Pobrane dochody budżetowe zostały przekazane na centralny

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

rachunek bieżący budżetu państwa w pełnych kwotach i terminowo. Wyższe dochody uzyskano głównie z wpływów o charakterze nieplanowym z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych, w tym z tytułu kar umownych naliczonych kontrahentom.

Należności Straży Granicznej z tytułu dochodów budżetowych na koniec 2010 r. wyniosły 5.445 tys. zł i w porównaniu do roku 2009 były niższe o 2.274 tys. zł (o 29,5%). Należy podkreślić, że podjęte w ciągu roku działania w kierunku usprawnienia procesu ściągłości należnych dochodów budżetu państwa, przyniosły efekty w postaci spadku zaległości netto w stosunku do roku ubiegłego o 2.083 tys. zł, tj. o 30,3%.

2. Wydatki budżetowe

Wydatki budżetowe Straży Granicznej zostały zrealizowane w 2010 r. w kwocie 1.365.355 tys. zł, co stanowiło 99,8% wysokości planowanej (1.367.805 tys. zł) i w porównaniu do roku 2009 były niższe o 276.749 tys. zł (83%).

Wydatki były realizowane w granicach przyznaných limitów i zgodnie z przeznaczeniem określonym w planie finansowym. Niewykorzystane środki w wysokości 62.057,58 zł zostały przekazane terminowo na rachunek dysponenta głównego.

Niepokojącym zjawiskiem był fakt, iż kolejny rok Straż Graniczna nie regulowała na bieżąco zobowiązań wobec funkcjonariuszy z tytułu niektórych ustawowo gwarantowanych im świadczeń: dopłaty do wypoczynku, pomocy mieszkaniowej i wypłaty równoważników za brak lokalu. W grudniu 2010 r. Komendant Główny Straży Granicznej zwiększył plan wydatków o kwotę 4.517 tys. zł, pochodzącą z rezerwy celowej, na uregulowanie zobowiązań wymagalnych. W trakcie roku budżetowego SG wypłaciła funkcjonariuszom odsetki w łącznej kwocie 230,2 tys. zł (§ 4580 – pozostałe odsetki), głównie tytułem odsetek od uposażeń należnych za okres zawieszenia w czynnościach służbowych (197,2 tys. zł)². W porównaniu do 2009 r. wydatki w tym paragrafie wzrosły o 1.278% w wyniku wyroków sądowych przywracających zwolnionych funkcjonariuszy do służby.

W 2010 r. w Straży Granicznej realizowano projekty z udziałem środków Unii Europejskiej i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w wysokości 43.228,4 tys. zł, co stanowiło 98,1% planu. Środki niewykorzystane wyniosły 817,2 tys. zł i o kwotę tę pomniejszono w grudniu 2010 r. zasilenie SG. Sfinansowano m.in. wydatki związane z realizacją systemu ochrony zewnętrznej granicy UE oraz organizowaniem powrotów przymusowych. Realizacja ww. projektów przyniosła założone efekty rzeczowe.

² j.t. Dz. U. z 2005 r., Nr 234, poz.1997.

Zobowiązania ogółem na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły 47.024 tys. zł, co stanowiło 85,5% zobowiązań w 2009 r. (55.007 tys. zł) i dotyczyły przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników i podatku dochodowego od wynagrodzeń wypłaconych w grudniu 2010 r. oraz dopłat do wypoczynku. Na koniec roku budżetowego zobowiązania wymagalne w Straży Granicznej nie wystąpiły.

3. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Zatrudnienie funkcjonariuszy w Straży Granicznej na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosło 15.605 osób i było niższe o 564 osób w porównaniu do 2009 r. Wydatki na wynagrodzenia zrealizowano w kwocie 960.454,4 tys. zł, co stanowiło 99,6% kwoty planowanej. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Straży Granicznej funkcjonariuszy i pracowników w 2010 r. wyniosło 3.944 zł. W porównaniu do 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2010 r. było wyższe o 2,4%.

W 2010 r. kontynuowano reorganizację Straży Granicznej polegającą m.in. na likwidacji oddziałów Straży Granicznej na zachodniej i południowej granicy Polski. Nastąpiło zniesienie oddziałów SG: Łużyckiego i Pomorskiego oraz Ośrodka Tresury Psów Służbowych SG w Lubaniu. Ostatecznym efektem zrealizowanych działań w tym zakresie było zmniejszenie stanu zatrudnienia w wymienionych jednostkach łącznie o 251 pracowników.

4. Sprawozdawczość budżetowa

Sprawozdania łączne: Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-34, Rb-FM, Rb-33 oraz Rb-28 Programy zostały sporządzone zgodnie ze sprawozdaniami jednostkowymi. Sprawozdania budżetowe zostały przekazane dysponentowi głównemu w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³.

5. Nadzór i kontrola finansowa

Komendant Główny Straży Granicznej realizował w jednostce kontrolę zarządczą, m.in. poprzez zobligowanie Biura Finansów KGSG do dokonywania okresowych analiz i ocen wykonania dochodów i wydatków.

W 2010 r. w KGSG przeprowadzono 6 zadań audytu wewnętrznego, w tym audyt dotyczący absorpcji przez Komendę Główną Straży Granicznej środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Rekomendacje audytu zostały przekazane do realizacji właściwym komórkom organizacyjnym KGSG.

³ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

6. Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Straży Granicznej w 2010 r. Przychody Funduszu w 2010 r., uzyskane w szczególności z wpłat od jednostek samorządu terytorialnego, wyniosły 1.427 tys. zł, co stanowiło 91,7% środków zaplanowanych. Na koniec okresu sprawozdawczego z Fundusz wydatkowano 1.434 tys. zł. Środki Funduszu zostały przeznaczone na cele wskazane w art. 8a ust. 5 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej⁴, w szczególności na zakup paliwa, materiałów, części zamiennych do naprawy pojazdów służbowych oraz sprzętu łączności i informatyki. Stan funduszu na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosił 38.000 zł.

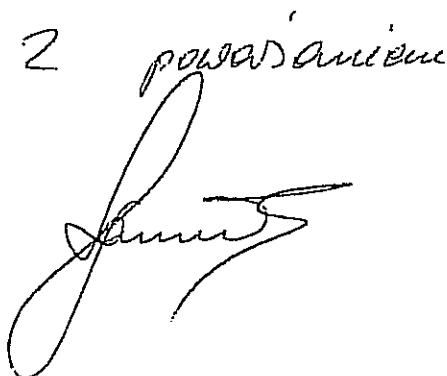
* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o analizę procedury zawieszania funkcjonariuszy w czynnościach służbowych pod względem ponoszonych kosztów odsetek w wyniku przegranych procesów.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Komendantowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.

2 powasaniem

⁴ Dz. U. Nr 234, poz. 1997 ze zm.